

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เมื่อเรามีความคิด อารมณ์ ความรู้สึกและความต้องการ ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและความต้องการนั้น เราก็จะใช้ภาษาสื่อความหมายไปสู่ผู้อื่น ด้วยการพูด และการเขียน รวมทั้งใช้ภาษาทำความเข้าใจเรื่องราว ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ฯลฯ ของผู้อื่น ด้วยการอ่าน การฟัง และการดู นอกจากนี้การแสวงหาความรู้และประสบการณ์โดยการฟัง การอ่าน และการดูจากบุคคล จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และสภาพแวดล้อมรอบตัว จะใช้ภาษาช่วยพัฒนาสติปัญญา กระบวนการคิด การวิเคราะห์ การวิจารณ์ จนเกิดเป็นความรู้ใหม่ (กรมวิชาการ. 2545 : 5)

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่างๆ การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพ จะต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนด้านความเข้าใจในการอ่านในช่วงชั้นที่ 4 ว่า อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุกๆ ด้านอย่างมีเหตุผล ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน สังเคราะห์ความรู้จากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาพัฒนานตนเอง พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพและมีมารยาทในการอ่าน นอกจากนี้ยังมีนโยบายในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิด วิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

จะเห็นได้ว่าการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะการคิดประเภทหนึ่ง ที่มีความสำคัญและเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว ที่มุ่งให้ผู้เรียนมี

ทักษะการคิด การสร้างปัญหาและทักษะการดำเนินชีวิต การคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการทางปัญญาที่มนุษย์สามารถสังเคราะห์ หรือสร้างสรรค์ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่เพื่อให้เกิดความถูกต้องเที่ยงตรง ชัดเจน และบังเกิดผลได้อย่างสมบูรณ์เพียบพร้อม ขณะเดียวกันการคิดวิเคราะห์ยังช่วยให้มนุษย์สามารถสังเคราะห์และสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ขึ้นมาจากองค์ประกอบต่างๆ ที่มีอยู่เดิมได้ด้วย

ดังนั้นการอ่านคิดวิเคราะห์จึง เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของชีวิตมนุษย์ให้ดีขึ้น เพราะนอกจากจะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ แล้ว ยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ วิทยาการสาขาต่าง ๆ ที่ก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและทำให้ผู้อ่านมีข้อมูลประกอบการคิด การตัดสินใจอย่างกว้างขวาง ทำให้รู้ข่าวความเคลื่อนไหว การเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับวนิช สุรารัตน์ (2547 : 123) กล่าวว่าในยุคของข้อมูลสารสนเทศเช่นนี้ แต่ละวันมีข้อมูลข่าวสารเข้ามามากมาย ข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญ ถ้าคิดวิเคราะห์ไม่เป็น อาจจะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจำนวนมากผิดพลาด บุคคลจึงต้องรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแยกแยะสิ่งที่เป็นความจริงออกมาจากส่วนที่เป็นเท็จ เพื่อจะได้ใช้การตัดสินใจอย่างฉลาด ดังนั้นการคิดวิเคราะห์จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน การคิดวิเคราะห์จะเกิดขึ้นเมื่อต้องการทำความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อเกิดความสงสัยในบางสิ่ง จึงพยายามหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลมาอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต้องการประเมินสิ่งต่างๆ เพื่อตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การคิดวิเคราะห์ต้องใช้ความสามารถในการสังเกต ติความ การสืบค้น การหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่ดีเพื่อค้นหาความเป็นไปของเรื่องนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาความสามารถของสมองในการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง ไม่ ผิดพลาด (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546 : 22) นอกจากนี้ Marzano (1998) ก็ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจำแนกทักษะการคิดวิเคราะห์ ไว้ 5 ทักษะ ได้แก่ 1. ทักษะการจำแนก 2. ทักษะการจัดหมวดหมู่ 3. ทักษะการเชื่อมโยง 4. ทักษะการสรุปความ และ 5. การประยุกต์

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) มีแนวนโยบายเพื่อดำเนินการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเองและเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในระดับนานาชาติ ซึ่งมีเป้าหมายในการผลิตนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สามารถทำการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างความรู้ การเรียนรู้และนวัตกรรมได้ โดยเริ่มจากการส่งเสริมสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เยาว์วัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 18-19) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในฐานะเป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศได้ริเริ่ม “โครงการสนับสนุนการจัดตั้งห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนโดยการกำกับดูแลของมหาวิทยาลัย” (โครงการ รวมว.) ขึ้นเพื่อเป็นกลไกสนับสนุนการพัฒนานักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจากผู้มีความสามารถพิเศษให้

เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นกำลังสำคัญในการเพิ่มผลิตภาพ สร้างนวัตกรรมในภาคการผลิตและบริการต่อไปในอนาคตโดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยนารอง 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในการจัดหลักสูตรสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้นในโรงเรียนเครือข่ายหรือโรงเรียนในกำกับของมหาวิทยาลัย โดยใช้หลักสูตรของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียนการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียนในด้านการสอน กระบวนการคิด หรือการสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านสติปัญญา คุณธรรมและการเป็นพลเมืองดีอีกทั้งมีศักยภาพสูง ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นหนึ่งที่ได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ในมาตรา 24 ซึ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการคิด โดยเน้นว่า จะต้องฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาตลอดจนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 14) บทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องความสามารถในการคิด ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้ก้าวสู่ความเป็นผู้นำในการพัฒนาประเทศได้

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นสถาบันหนึ่งที่ได้ร่วมดำเนินการหลักสูตรห้องเรียนวิทยาศาสตร์ รุ่นที่ 1 ในปีการศึกษา 2551 การทดสอบวัดความรู้พื้นฐานด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นนักเรียนโครงการสนับสนุนการจัดตั้งห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย เชียงใหม่โดยการกำกับดูแลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่(โครงการ รวมวมข.) รุ่นที่ 3 ปีการศึกษา 2553 ปัญหาที่พบ คือ คะแนนการคิดวิเคราะห์เฉลี่ยของนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 48.45 ซึ่งถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์ ผู้วิจัยจึงได้สอบถามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่โครงการเพิ่มเติม ทำให้ทราบว่า การสอบคัดเลือกนักเรียนเพื่อร่วมโครงการนั้น กำหนดให้สอบเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ทดสอบ IQ และ EQ ซึ่งมีได้สอบวิชาภาษาไทย จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่มีผลต่อความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ภาษาไทยได้ ดังนั้นจึงเป็นเหตุที่สำคัญยิ่งที่ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ภาษาไทย ตามที่แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545- 2549) ซึ่งกรมสามัญศึกษากล่าวไว้ว่า การศึกษามีความสำคัญสูงสุดและมีบทบาทต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของ

ประเทศ ดังนั้นจากสภาพปัญหาดังกล่าวเราจึงต้องให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 : 8) การจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถของนักเรียนในด้านการสอนกระบวนการคิด หรือการสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านสติปัญญา คุณธรรมและการเป็นพลเมืองดีอีกทั้งมีศักยภาพสูง ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นหนึ่งที่ได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ในมาตรา 24 ซึ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการคิด โดยเน้นว่า จะต้องฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาตลอดจนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 14) ในขณะเดียวกันครูคือบุคคลที่บทบาทสำคัญในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน การเลือกใช้เทคนิควิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู จะเป็นแนวทางสำคัญการพัฒนาผู้เรียนได้อีกวิธีหนึ่ง

เทคนิคการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมกันคิด (Numbered Heads Together : NHT) เป็นหนึ่งในรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพัฒนารูปแบบมาจากการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งอันที่จริงแล้วการเรียนแบบร่วมมือนี้ จะมีเทคนิควิธีการย่อย ๆ หลายรูปแบบด้วยกันเช่น ปริศนาความคิด (Jigsaw) กลุ่มร่วมมือแข่งขัน (Teams – Games – Tournaments : TGT) กลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAI) กลุ่มสืบค้น (Group Investigation : GI) กลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Together : LT) เทคนิคการพูดเป็นคู่ (Rally robin) เทคนิคการเขียนรอบวง (Round table) เทคนิคคู่ตรวจสอบ (Pairs check) เทคนิคแบบมุมสนทนา (Corners) ฯลฯ ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ(2542 : 39) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือจะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในแง่ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในทางที่ดี กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือจะช่วยลดความรู้สึกเหลื่อมล้ำทางเพศ สังคม เศรษฐกิจ และอื่นๆ ลง แต่จะมีความรู้สึกกระตือรือร้นในการช่วยเหลือ การร่วมมือกันเข้าแทนที่ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณลักษณะ ดี เก่ง มีความสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเก่งในมิติมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลอื่น ในทางที่ดีจุดสำคัญของการเรียนแบบนี้ ต้องการลดการทำงานเพื่อตนเองและยึดความเป็นตัวของตัวเอง แต่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการทำงาน เพื่อส่วนร่วมและกลุ่มมากขึ้น แต่ในที่นี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมกันคิด (NHT) ซึ่งเทคนิคการสอนแบบนี้ พัฒนาโดย Slavin ในปี 1990 การเรียนแบบร่วมมือ

ตามวิธี NHT จะมีหลักการสำคัญโดยสรุป คือ กิจกรรมนี้เหมาะสำหรับการทบทวนหรือตรวจสอบความเข้าใจ สมาชิกกลุ่มจะประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อนละกัน กลุ่มละ 4 คน แต่ละคนมีหมายเลขประจำตัว ครูเป็นผู้ถามคำถาม หรือมอบหมายงานให้ทำ แล้วให้นักเรียนได้อธิบายในกลุ่มย่อยจนมั่นใจว่าสมาชิกในกลุ่มทุกคนเข้าใจคำตอบ ครูจึงเรียกหมายเลขประจำตัวผู้เรียน หมายเลขที่ครูเรียกจะเป็นผู้ตอบคำถามดังกล่าว กลุ่มที่สมาชิกสามารถตอบคำถามได้มากแสดงว่าได้ช่วยเหลือกันดี การจัดกิจกรรมดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีมช่วยเหลือสนับสนุนกันและกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งวิธีการเรียนรู้นี้จะช่วยพัฒนาและแก้ปัญหาหลายๆด้าน ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม การยอมรับความอ่อนด้อยทางวิชาการของเพื่อน และความภาคภูมิใจในตนเอง เพราะทั้งเด็กเก่งและเด็กอ่อนมีโอกาสดูถูกเรียกตอบอย่างทั่วถึง จะเห็นว่าวิธีนี้ช่วยลดปัญหาเด็กหลังห้องหรือเด็กอ่อนที่ถูกกละเลยได้

ส่วนเทคนิคชิปปาโมเดล (CIPPA model) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางอีกวิธีหนึ่งที่ผู้วิจัยมีความสนใจนำมาศึกษา โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมมีลักษณะที่มุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษารวบรวมข้อมูล การมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการแลกเปลี่ยนความรู้ การได้เคลื่อนไหวทางกาย การเรียนรู้กระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการจัดการ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ ทำให้บรรยากาศในการเรียนรู้เต็มไปด้วยความกระตือรือร้นตื่นเต้น ไม่เบื่อหน่าย นักเรียนได้ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มศักยภาพ มีโอกาสแสดงความคิดเห็น มีอิสระในการตัดสินใจ การตอบคำถาม และการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่ม มีเสรีภาพในการแสดงความคิด ซึ่งผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน สามารถอธิบาย ชี้แจง ตอบคำถามได้ดี และยังพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นกลุ่ม การสื่อสาร รวมทั้งเกิดความใฝ่รู้ (ทศนา แหมมณี. 2547 : 113)

จะเห็นได้ว่าการนำแนวคิดของการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมกันคิด (NHT) และเทคนิคชิปปาโมเดลนี้ น่าจะเป็นการช่วยสร้างสีสันและเพิ่มบรรยากาศในการเรียนวิชาภาษาไทยให้มีความน่าตื่นตาตื่นใจ และลดความตึงเครียดของผู้เรียนลงไปได้ระดับหนึ่ง เพราะผู้เรียนไม่ต้องเผชิญกับปัญหาแต่เพียงลำพัง แต่จะมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกคนอื่นๆ และสามารถเรียนรู้แนวคิดและวิธีการคิดของคนอื่นๆ ได้อีกด้วย และวิธีการสอนดังกล่าวก็ยังเป็นแนวคิดที่จะช่วยให้เกิดบรรยากาศการเรียน

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับนโยบายของการปฏิรูปการศึกษาตามสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นอย่างดีอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคิดวิเคราะห์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยของตนเอง ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะดังกล่าวของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถที่มีอยู่ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำกระบวนการคิดวิเคราะห์ไปใช้เป็นรากฐานในการพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ และใช้ความสามารถที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำกิจกรรมกลุ่มร่วมกันคิดและเทคนิคชิปปาโมเดลมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อีกทั้งเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องตามเป้าหมายของการศึกษาในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมกันคิดประกอบเทคนิคชิปปาโมเดล ที่มีต่อความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อประเมินทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สมมติฐานในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมกันคิดประกอบเทคนิคชิปปาโมเดลมีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/6 จำนวน 28 คน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ได้มาจากประชากรโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาของทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมกันคิดประกอบเทคนิคชิปปาโมเดล และการวัดประเมินตามสภาพจริง

3. ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมกันคิดประกอบเทคนิคชิปปาโมเดล

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลของการอ่านคิดวิเคราะห์ภาษาไทยจากการใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมกันคิดประกอบเทคนิคชิปปาโมเดล หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่ปรากฏจากการใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมกันคิดประกอบเทคนิคชิปปาโมเดล ซึ่งพิจารณาจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน-หลังเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน

2. กิจกรรมกลุ่มร่วมกันคิดประกอบเทคนิคชิปปาโมเดล หมายถึง การแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 4 คน แต่ละคนจะมีหมายเลขประจำตัว ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม 7 ขั้นตอนได้แก่ขั้นทบทวนความรู้ เพิ่มเติมความรู้ใหม่ เชื่อมโยงความเข้าใจ ใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมกันคิด พินิจสรุปความรู้ ผู้การฝึกฝนผลงาน และชำนาญการประยุกต์ใช้

3. การอ่านคิดวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านอย่างละเอียด แล้วระบุเรื่องหรือปัญหา จำแนกแยกแยะเพื่อจัดกลุ่มหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลด้วยเหตุผล ตามระดับทักษะของ Marzano (1998)

4. แบบประเมินทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ หมายถึง แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีของ Marzano (1998) 5 ทักษะ ได้แก่ 1. ทักษะการจำแนก 2. ทักษะการจัดหมวดหมู่ 3. ทักษะการเชื่อมโยง 4. ทักษะการสรุปความ และ 5. ทักษะการประยุกต์

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/6 ห้องเรียนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยการกำกับดูแลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (โครงการ วมว-มช.) จำนวน 28 คน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ และทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ในการเรียนภาษาไทย
2. ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการทำงานแบบกลุ่ม

3. ได้กระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์
4. เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ให้ดีขึ้น
5. เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มร่วมกันคิด ประกอบเทคนิคชิปป้าโมเดล ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นอื่นๆ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ